

Algemeen Bouwreglement

Stedenbouwkundige verordening van de Stad Gent

Gecoördineerde tekst (wijzigingen aangeduid in vette tekst)

Vastgesteld door de gemeenteraad op 29 juni 2004, op 29 januari 2008 en op 22 september 2009

Goedgekeurd door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen op 16 september 2004, op 29 mei 2008 en op 23 oktober 2008

Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 1 december 2004, op 22 juli 2008 en op 14 november 2008

Aangeplakt door de stad Gent op 26 november 2004, op 27 augustus 2008 en op 26 november 2008

Van kracht op 1 december 2004; wijzigingen van kracht op 1 september 2008; tweede wijzigingen van kracht op 1 december 2008

Algemeen Bouwreglement

Stedenbouwkundige verordening van de Stad Gent

Wij willen u hierbij danken voor uw initiatieven om Gent te verfraaien, te moderniseren en/of om haar historisch karakter te benadrukken.

Het algemeen bouwreglement dat u vandaag leest, bevat alle voorschriften die uitsluitend van toepassing zijn op het grondgebied van Gent. Deze tekst bundelt de oorspronkelijke tekst van de verordening van 2004 met een aantal gewijzigde voorschriften .

Aan deze voorschriften moet uw project voldoen om een stedenbouwkundige vergunning te kunnen krijgen. Het is dus belangrijk dat iedereen die bouwt of verbouwt in Gent, eerst dit document raadpleegt!

Dit bouwreglement is op een aantal plaatsen gewijzigd: meer bepaald zijn er een aantal begripsomschrijvingen aangepast, om tegemoet te komen aan de praktijk en om mogelijke verwarring uit te sluiten. Zo werd o.a. de omschrijving van begrippen als 'eengezinswoning', 'kamerwoning', en 'horeca' verder verfijnd. De artikelen 9 (airconditioningstoestellen en koelgroepen) en 14 (verplichting tot het beperken en het vertragen van de afvoer naar het openbaar domein) zijn geschrapt.

Ook nieuw vanaf deze editie is de gecoördineerde aanstiplijst hemelwater. Met deze aanstiplijst kunt u nagaan of uw aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voldoet aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening van 1 oktober 2004 inzake hemelwater en aan dit gewijzigd algemeen bouwreglement van de Stad Gent.

U vindt in dit Algemeen Bouwreglement ook speciale voorwaarden waaraan een dossier moet beantwoorden om als volledig te worden beschouwd.

Wij wensen u in ieder geval veel succes met uw (ver-)bouwproject!

Karin Temmerman
schepen van Stadsontwikkeling, Mobiliteit en Wonen

Opgelet: De regelgeving rond ruimtelijke ordening evolueert zeer snel. Het bouwreglement vindt u steeds op [www.gent.be/leven/stedenbouw/bouwen en verbouwen](http://www.gent.be/leven/stedenbouw/bouwen_en_verbouwen)

Inhoudstafel

DEEL 1	ALGEMEEN	
Artikel 1	Definities	blz. 4
Artikel 2	Toepassingsgebied	blz. 6
DEEL 2	VERGUNNINGSPLICHT	
Artikel 3	Vellen van bomen	blz. 6
Artikel 4	Functiewijziging naar horeca	blz. 6

DEEL 3 STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

Hoofdstuk 1 GEBOUWEN

Afdeling 1	MUREN EN UITSPRONGEN	
Artikel 5	Gevelmuren	blz. 7
Artikel 6	Scheidingsmuren	blz. 7
Artikel 7	Uitsprongen boven het maaiveld waardoor de binnenruimte van een gebouw vergroot wordt	blz. 7
Afdeling 2	AFVOERKANALEN, AIRCONDITIONINGTOESTELLEN EN KOELGROEPEN	
Artikel 8	Afvoerkanalen	blz. 8
Artikel 9	[...]	blz. 8
Afdeling 3	RIOOLSTELSEL, PUTTEN EN BAANGRACHTEN	
Artikel 10	Gescheiden afvoerstelsel voor afval- en hemelwater	blz. 8
Artikel 11	Aantal, afmetingen en ligging van de afvoerbuizen die uitmonden in de openbare rioolstelsels	blz. 9
Artikel 12	Hemelwaterput	blz. 10
Artikel 13	Individuele voorbehandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA)	blz. 11
Artikel 14	[...]	blz. 11
Artikel 15	Beschermen van baangrachten	blz. 11
Afdeling 4	OVERIGE BEPALINGEN	
Artikel 16	Garage en garagepoorten	blz. 12
Artikel 17	Rechtstreekse toegang tot elke functie in gebouwen met meer dan één functie	blz. 12
Artikel 18	Bereikbaarheid van bovenverdiepingen	blz. 12
Artikel 19	Verbod op gesloten gevelafsluitingen voor etalages van handelsruimtes	blz. 12

Hoofdstuk 2 WOONGEBOUWEN

Afdeling 1	BESCHERMING VAN EENGEZINSWONINGEN	
Artikel 20	Verbod op het omvormen van een te beschermen eengezins- woning tot een meergezinswoning	blz. 13
Artikel 21	Verbod op het samenvoegen van te beschermen eengezinswoningen	blz. 13
Artikel 22	Verbod op functiewijzigingen bij te beschermen eengezinswoningen	blz. 13

Afdeling 2	MEERGEZINSWONINGEN	
Artikel 23	Voorwaarden waaraan een nieuwe meergezinswoning moet voldoen	blz. 15
Artikel 24	Gemeenschappelijke bergruimte voor fietsen	blz. 15
Artikel 25	Stortkoker	blz. 15
Artikel 26	Toegankelijkheid van meergezinswoningen voor personen met een verminderde beweeglijkheid, inzonderheid rolstoelgebruikers	blz. 16

Afdeling 3	SAMENSTELLING EN AFMETINGEN VAN WOONENTITEITEN	
Artikel 27	Kamer - kamerwoning	blz. 17
Artikel 28	Studio	blz. 17
Artikel 29	Appartement en eengezinswoning	blz. 17

Afdeling 4	NATUURLIJKE VERLICHTING - BEREIKBAARHEID	
Artikel 30	Natuurlijke verlichting	blz. 18
Artikel 31	Bereikbaarheid van woonentiteiten	blz. 18

Hoofdstuk 3 PARKEERPLAATSEN

Artikel 32	Parkeerplaatsen voor personen met een handicap	blz. 19
Artikel 33	Openbare parkeerplaatsen binnen de R 40 / N 430	blz. 19
Artikel 34	Parkeerplaatsen binnen de P-route	blz. 19
Artikel 35	Opritten van private parkeerplaatsen uitgevend op het voetgangersgebied	blz. 19

DEEL 4 AANVRAAGDOSSIER STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

Artikel 36	Aanvraagdossier	blz. 20
Artikel 37	Minimumvereisten van de plannen	blz. 21

DEEL 5 OPHEFFING - INWERKINGTREDING

Artikel 38	Opheffing - inwerkingtreding	blz. 22
Artikel 39	Inwerkingtreding artikels 1, 23, 29 en 36	blz. 22

BIJLAGEN

Bijlage 1: Inhoudelijke vereisten voor een mobiliteitseffectenrapport.....	blz. 22
Bijlage 2: Aanstiplijst hemelwater stad Gent.....	blz.
Contact info.....	blz.

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van deel 3, Hoofdstuk 2 “Woongebouwen” deze verordening wordt verstaan onder:

woongebouw: elk gebouw dat één of meer woonentiteiten bevat.

woonentiteit: lokaal of geheel van aansluitende lokalen hoofdzakelijk bestemd voor de huisvesting van een persoon of een groep van samenlevende personen.

Worden niet beschouwd als woonentiteiten: entiteiten die deel uitmaken van toeristische accommodaties of van collectieve verblijfsaccommodaties, zoals de tehuizen voor bejaarden, de verpleeginrichtingen, de kazernes, de internaten, verblijfsaccommodatie voor studenten opgericht door erkende onderwijsinstellingen, de kloosters, de opvangcentra, de gevangnissen, ... [...]

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

eengezinswoning: elk gebouw bestaande uit één woonentiteit, waarbij de woonentiteit samenvalt met het volledige gebouw. Wordt ook beschouwd als een eengezinswoning: een gebouw met een nevenfunctie die minder dan de helft van de totale vloeroppervlakte van het gebouw beslaat, en waarbij de rest van het gebouw volledig wordt gebruikt als één woonentiteit.

kamer: woonentiteit, die door de eigenaar (of houder van een zakelijk recht op het woongebouw) bestemd is om verhuurd of ter beschikking gesteld te worden (of die reeds ter beschikking gesteld of verhuurd is), én waarin één of meer van de volgende voorzieningen ontbreken:

- WC,
- bad/douche,
- kookgelegenheid,

én waarbij de bewoners voor de ontbrekende voorzieningen afhankelijk zijn van de gemeenschappelijke ruimtes in of aansluitend bij het gebouw waarvan de woonentiteit deel uitmaakt.

kamerwoning: elk gebouw waarin minstens twee kamers, zoals hiervoor omschreven, aanwezig zijn, ongeacht of er andere functies en/of woonentiteiten in het gebouw aanwezig zijn.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

meergezinswoning: gebouw bestaande uit minimum twee woonentiteiten.

nieuwe meergezinswoning: de meergezinswoning die bekomen wordt door nieuwbouw (al dan niet na slopen van een of meer bestaande gebouwen), door verbouwing, opdelen, samenvoeging, of functiewijziging (of een combinatie hiervan) van een of meer bestaande gebouwen.

studio: woonentiteit waarin alle leeffuncties geïntegreerd zijn in één ruimte, behoudens het sanitair voor eigen gebruik dat eventueel voorzien is in een aangrenzende aparte ruimte **deel uitmakend van die woonentiteit**.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

appartement: woonentiteit waarin alle leeffuncties verdeeld zijn over verschillende ruimtes.

totale vloeroppervlakte van een woongebouw: de som van de horizontale vloeroppervlakte van elke bouwlaag. De omtrek van een horizontale vloeroppervlakte wordt gevormd door de binnenkant van de muren of de vergelijkbare bouwdelen, die het gebouw begrenzen.

Worden - bij meergezinswoningen - niet in rekening gebracht: zolders en kelders die niet voor bewoning kunnen worden ingericht rekening houdend met de minimum vloeroppervlaktes vervat in artikel 27 t/m 29 van deze verordening.

Worden - bij eengezinswoningen - niet in rekening gebracht: de kelder(s) en het gedeelte van de zolder, waarvan de vrije hoogte tussen vloer en plafond minder bedraagt dan 2,20m.

totale vloeroppervlakte van een woonentiteit:

de horizontale vloeroppervlakte van het lokaal of de som van de horizontale vloeroppervlaktes van het geheel van aansluitende lokalen. De omtrek van een horizontale vloeroppervlakte wordt gevormd door de binnenkant van de muren of de vergelijkbare bouwdelen, die de woonentiteit begrenzen.

buitenruimte: private ruimte in open lucht die:

- minimum 20 m² groot is,
- zich situeert op de begane grond,
- één aaneensluitend geheel vormt,
- niet uitsluitend gelegen is aan de straatzijde van de woning.

[...]

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

te beschermen ééngezinswoning: een ééngezinswoning wordt beschouwd als een te beschermen ééngezinswoning als de totale vloeroppervlakte van de ééngezinswoning maximum 250 m² bedraagt.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Voor de toepassing van artikel 4, 8 en 36 van deze verordening wordt verstaan onder horeca: **restaurants, café's en andere handelszaken waar ter plaatse voedingswaren of dranken kunnen worden genuttigd, logiesvertrekkende bedrijven die over minimaal 4 kamers of accommodaties voor meer dan 9 personen beschikken.**

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Voor de toepassing van artikel 11 en 12 van deze verordening wordt verstaan onder dakoppervlakte: de oppervlakte van de horizontale projectie van de buitenafmetingen van het dak.

Voor de toepassing van artikel 22 van deze verordening wordt verstaan onder nevenfunctie: een aan wonen complementaire functie, die een geringere oppervlakte dan de woonfunctie beslaat.

Voor de toepassing van artikel 33 van deze verordening wordt verstaan onder openbare parkeerplaatsen: parkeerplaatsen die niet enkel bestemd zijn voor bepaalde personen of categorieën van personen, maar voor het gebruik van iedereen, al dan niet mits betaling.

Voor de toepassing van artikel 36 van deze verordening wordt verstaan onder totale vloeroppervlakte: de som van de horizontale vloeroppervlakte van elke bouwlaag waar kantoor- of handelsruimte worden voorzien. De omtrek van de horizontale vloeroppervlakte wordt gevormd door de binnenkant van de muren (of vergelijkbare bouwdelen) die het gebouw begrenzen.

Artikel 2 Toepassingsgebied

Behoudens andersluidende bepaling is deze verordening van toepassing op het volledige grondgebied van Gent.

DEEL 2 VERGUNNINGSPLICHT

Artikel 3 Vellen van bomen

Onverminderd de bepalingen van het bosdecreet van 13 juni 1990, mag niemand zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning een boom vellen, voor zover die boom op een hoogte van 1 meter boven het maaiveld een stamontrek heeft van minstens 50 cm of ter hoogte van het maaiveld een stamontrek heeft van minstens 75 cm, en dit ongeacht de plaats waar de boom zich bevindt. Bij meerstammigheid wordt elke stam afzonderlijk beschouwd.

Met vellen wordt gelijkgesteld: het vernietigen van een boom door een ander procédé dan vellen.

Van de stedenbouwkundige vergunning is vrijgesteld: het vellen van bomen op terreinen waarvoor een door de bevoegde overheid goedgekeurd beheersplan bestaat op basis van de milieu- of natuurwetgeving, waarbij in het beheersplan het vellen van de bomen is opgenomen.

Artikel 4 Functiewijziging naar horeca

Niemand mag zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning de hoofd- of nevenfunctie van een onroerend bebouwd goed geheel of gedeeltelijk wijzigen naar de functie horeca.

Hoofdstuk 1 GEBOUWEN

Afdeling 1 MUREN EN UITSPRONGEN

Artikel 5 Gevelmuren

De gevelmuren die tegen de rooilijn worden opgetrokken, moeten onder het trottoirpeil een diepte hebben van ten minste 1,50 m, zodat er zonder gevaar voor de stabiliteit van het gebouw uitgravingen op de openbare weg kunnen worden verricht tot op deze diepte.

Artikel 6 Scheidingsmuren

De scheidingsmuur tussen twee platte daken van aanpalende gebouwen moet minstens 20 cm boven het hoogste dakvlak uitsteken.

Artikel 7 Uitsprongen boven het maaiveld waardoor de binnenruimte van een gebouw vergroot wordt

Dit artikel is enkel van toepassing op constructieve elementen van een gebouw die uitspringen ten opzichte van het gevelvlak, al dan niet over de volledige breedte van de gevel, waarbij de binnenruimte van dat gebouw vergroot wordt.

Tot op een hoogte van 3 m boven het peil van het trottoir of van de openbare weg mogen geen constructieve elementen uitspringen voorbij de rooilijn.

Boven deze hoogte mogen constructieve elementen maximum 60 cm uitspringen voorbij de rooilijn, en moeten zij minimum 60 cm (horizontaal gemeten) van de trottoirrand verwijderd blijven.

Bij aaneengesloten bebouwing moeten de constructieve elementen die uitspringen voorbij de rooilijn, 60 cm van de zijdelingse perceelsgrenzen verwijderd blijven.

Op gemotiveerd verzoek van de bouwheer kan de vergunningverlenende overheid een afwijking van deze voorschriften toestaan.

Afdeling 2 - AFVOERKANALEN, AIRCONDITIONINGTOESTELLEN EN KOELGROEPEN

Artikel 8 Afvoerkanalen

Verbrandingsgassen van verwarmingstoestellen (met uitzondering van de toestellen die werken op aardgas) enerzijds, en lucht of dampen afkomstig uit bedrijfs- en horecaruimtes waarin eetwaren bereid worden anderzijds, moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in de open lucht.

De uitlaat moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal wordt beperkt.

Minstens moet de uitlaat van die kanalen zich situeren boven de kroonlijst van het dak van het eigen gebouw, en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 4 m, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.

Artikel 9 [...]

[...]

(besluit van de deputatie 23/10/2008)

Afdeling 3 RIOOLSTELSEL, PUTTEN EN BAANGRACHTEN

De bepalingen van deze afdeling gelden onverminderd Vlarem II en behelzen enkel elementaire zaken die betrekking hebben op constructieve elementen.

Artikel 10 Gescheiden afvoerstelsels voor afval- en hemelwater

§1 Verplichting tot aanleg van een gescheiden afvoerstelsel

Bij nieuwbouw, al dan niet na slopen, en bij verbouwingen waarbij het afvoerstelsel van afval- en hemelwater aangepast wordt, is de bouwheer verplicht een privaat gescheiden afvoerstelsel voor afvalwater en hemelwater te voorzien.

§2 Lozingspunt op het openbaar domein van het afvoerstelsel voor afvalwater

Het privaat afvoerstelsel voor afvalwater moet rechtstreeks - via het eigen perceel - uitmonden in het openbare rioolstelsel, indien het perceel grenst aan het openbaar domein waarin een openbare riool aanwezig is.

§3 Lozingspunt op het openbaar domein van het afvoerstelsel voor hemelwater

Het privaat afvoerstelsel voor hemelwater moet - in de mate dat het hemelwater niet wordt geïnfiltreerd op het eigen perceel [...] - op het openbaar domein uitmonden in een oppervlaktewater of in een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Indien dit niet mogelijk is, moet het privaat afvoerstelsel voor hemelwater uitmonden in de gescheiden openbare riool voor de afvoer van hemelwater.

Indien dit evenmin mogelijk is, moet het privaat afvoerstelsel voor hemelwater uitmonden in de (nog niet gescheiden) openbare riool.

Artikel 11 Aantal, afmetingen en ligging van afvoerbuizen die uitmonden in de openbare rioolstelsels

Afvoerbuizen die uitmonden in de openbare rioolstelsels moeten qua aantal en afmetingen beantwoorden aan de volgende criteria:

verharde oppervlakte (1)	afvoerbuizen voor hemelwater		afvoerbuizen voor afvalwater	
	maximum aantal aansluitingen	maximum diameter (2)	maximum aantal aansluitingen	maximum diameter (2)
< 1.000 m ²	1	150 mm	1	150 mm
≥1.000 m ² < 10.000 m ²	1	200 mm	1	150 mm
≥ 10.000 m ²	1/10.000 m ²	200 mm (3)	1/ha	150 mm (3)

(1) Verharde oppervlakte = de totale verharde oppervlakte (m.i.v. de dakoppervlakte) die aangesloten wordt op het rioolstelsel

(2) Afwijkingen tot 10 mm zijn toegestaan.

(3) Indien meerdere toegelaten afvoerbuizen gecombineerd worden tot één afvoerbuis, mag deze met een grotere diameter uitgevoerd worden, zonder dat de diameter van de openbare riolering waarin de afvoerbuis uitmondt, wordt overschreden

Afwijkingen op het maximaal aantal toegelaten afvoerbuizen voor hemelwater/afvalwater kunnen enkel toegestaan mits uitvoerige motivatie waarbij onder andere wordt aangetoond dat er niet bijkomend kan gebufferd/vertraagd worden op eigen terrein [...].

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

In de mate dat de afvoer voor hemelwater en afvalwater via de openbare rioolstelsels loopt, moeten de private afvoerbuizen voor hemelwater en/of afvalwater ter hoogte van de grens met het openbaar domein, onmiddellijk naast elkaar gelegen, op het openbaar domein toekomen. Ter hoogte van de grens met het openbaar domein moet de afstand tussen beide buizen as op as minimum 60 cm en maximum 80 cm bedragen.

Indien er op het openbaar domein wachtbuizen of -putjes zijn aangebracht, moeten de private afvoerbuizen ter hoogte van de grens met het openbaar domein zo dicht mogelijk bij deze wachtbuizen of -putjes toekomen.

Indien er op het openbaar domein geen wachtbuizen of -putjes zijn aangebracht, worden - in geval van nieuwbouw, al dan niet na slopen, en in geval van verbouwing van een gebouw zonder huisaansluiting - het hoogtepeil en de ligging van het private rioolstelsel ter hoogte van de grens met het openbaar domein bepaald door het stadsbestuur. De bouwheer dient daartoe voorafgaandelijk aan de werken een aanvraag in.

Indien er op het openbaar domein geen wachtbuizen of -putjes zijn aangebracht, moeten - in geval van verbouwing van een gebouw met een bestaande huisaansluiting - de private afvoerbuizen toekomen op dezelfde plaats als de bestaande huisaansluiting (d.i. de bestaande afvoerbuis gelegen tussen de grens van het openbaar domein en het openbare riool).

Artikel 12 Hemelwaterput

§1 De verplichting tot plaatsing van een hemelwaterput

Onverminderd de bepalingen van **de gewestelijk stedenbouwkundig verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater, vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2004 en zijn wijzigingen**, moet elk gebouw, zowel bij nieuwbouw, al dan niet na slopen, als bij verbouwingen aan het gelijkvloers en/of aan de kelder waarbij het afvoerstelsel van afval- en hemelwater kan aangepast worden, voorzien zijn van een hemelwaterput.
(besluit van de deputatie 29/05/2008)

De verplichting tot het plaatsen van een hemelwaterput geldt niet voor gebouwen waar gebruik van hemelwater niet mogelijk is bij gebreke aan sanitaire voorzieningen of andere toepassingsmogelijkheden van hemelwater.

De vergunningverlenende overheid kan de bouwheer vrijstellen van de verplichting tot het plaatsen van een hemelwaterput, indien de plaatsing technisch niet mogelijk is.

§2 Minimumvereisten van de hemelwaterput

In geval van nieuwbouw, al dan niet na slopen, moet de volledige dakoppervlakte op de hemelwaterput worden aangesloten.

In geval van verbouwing moet minstens de helft van de dakoppervlakte van het volledige gebouw op de hemelwaterput worden aangesloten.

De minimuminhoud van de hemelwaterput wordt berekend op basis van de aangesloten dakoppervlakte.

De minimumtankinhoud bedraagt:

dakoppervlakte	minimumtankinhoud
0 tot en met 60 m ²	3000 l
61 tot en met 80 m ²	4000 l
81 tot en met 100 m ²	5000 l
101 tot en met 120 m ²	6000 l
121 tot en met 140 m ²	7000 l
141 tot en met 160 m ²	8000 l
161 tot en met 180 m ²	9000 l
181 tot en met 200 m ²	10 000 l
> 200 m ²	1000 l per 20 m ²

§3 Mogelijkheid tot reductie van de minimumtankinhoud van de hemelwaterput

Rekening houdend met de functies in en rond het gebouw mag de minimumtankinhoud, berekend op basis van de dakoppervlakte zoals vermeld in §2, herleid worden tot de maximale inhoud die nuttig kan worden aangewend.

§4 Verplichting tot het plaatsen van een installatie voor gebruik van hemelwater

Het nuttige gebruik van hemelwater door de aansluiting van de hemelwaterput op de wc's, bepaalde sanitaire installaties, dienstkranen e.d. moet maximaal worden voorzien.

Het maximaal nuttige gebruik van hemelwater moet door de bouwheer aangetoond worden aan de hand van een aanstijplijst hemelwater die gevoegd wordt bij de bouwaanvraag.

Artikel 13 Individuele voorbehandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA)

In gebieden zonder openbaar rioolstelsel, en in gebieden met een openbaar rioolstelsel voor afvalwater dat niet aangesloten is op een waterzuiveringsinstallatie, moet een IBA (minstens septische put of gelijkwaardige installatie) geplaatst worden. Beerputten zijn verboden.

In gebieden met een openbaar rioolstelsel voor afvalwater dat wel aangesloten is op een waterzuiveringsinstallatie, moet geen IBA geplaatst worden. De vergunningverlenende overheid kan echter de plaatsing van een IBA opleggen, indien het bestaande openbaar rioolstelsel niet geschikt is voor de afvoer van fecaliën naar de waterzuiveringsinstallatie.

De wanden van een septische put mogen niet dienen tot het grondvesten van gebouwen.

Artikel 14 [...]

[...]

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Artikel 15 Beschermen van baangrachten

Het is verboden om een baangracht, gelegen langs een openbare weg, geheel of gedeeltelijk te dempen, in te buizen of te beschoeien met materialen die de infiltratie van water naar de bodem kunnen tegenwerken.

Indien een baangracht moet worden verlegd, is het dempen van het te verleggen gedeelte van de baangracht niet verboden.

Het overwelfen van een baangracht kan uitzonderlijk toegestaan worden door de vergunningverlenende overheid:

- voor de aanleg van een oprit die toegang verschaft tot een terrein dat op geen enkele andere wijze toegankelijk is of kan gemaakt worden,
- voor de aanleg van een openbare weg.

Afdeling 4 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 16 Garage en garagepoorten

Een garage mag niet rechtstreeks uitgeven op een kamer, studio of appartement. Een garage van een eengezinswoning mag niet rechtstreeks uitgeven op een keuken, woonkamer, badkamer of slaapkamer.

Het is verboden een garagepoort te plaatsen in de voorgevel van een gebouw dat deel uitmaakt van een gesloten gevelrij, wanneer de breedte van het perceel, gemeten op de grens met de openbare weg, smaller is dan 7 meter.

Artikel 17 Rechtstreekse toegang tot elke functie in gebouwen met meer dan één functie

Bij nieuwbouw, al dan niet na slopen, van een gebouw waar meer dan één functie wordt voorzien, moet elke functie bereikbaar zijn zonder dat een andere functie moet betreden worden.

Bij verbouwingen van het gelijkvloers van een gebouw waarin meer dan één functie aanwezig is of wordt voorzien, moet elke functie bereikbaar zijn of gemaakt worden zonder dat een andere functie moet betreden worden. Deze verplichting geldt enkel bij verbouwingen die tot gevolg hebben dat de indeling van het gelijkvloers kan worden aangepast.

De verplichting vervalt - zowel bij nieuwbouw als bij verbouwingen - indien de gevelbreedte van het gebouw, op de rooilijn gemeten, minder dan 5 meter bedraagt.

Artikel 18 Bereikbaarheid van bovenverdiepingen

Bij nieuwbouw, al dan niet na slopen, en verbouwing moet de bereikbaarheid van iedere bouwlaag van het gebouw via een vaste binnentrap verzekerd zijn.

Artikel 19 Verbod op gesloten gevelafsluitingen voor etalages van handelsruimtes

Het is verboden om gevelafsluitingen te plaatsen aan de voor- of zijgevel van handelsruimtes, in de mate dat deze gevelafsluitingen meer dan 60% van het zicht op de etalage van de handelsruimte, die zichtbaar is vanaf de openbare weg, kunnen onttrekken.

Met gevelafsluiting wordt bedoeld: elk vast of beweegbaar luik of hek dat aangebracht wordt aan de buitenkant van de gevel ter afsluiting van de etalage.

Hoofdstuk 2 WOONGEBOUWEN

Afdeling 1 **BESCHERMING VAN EENGEZINSWONINGEN**

Artikel 20 **Verbod op het omvormen van een te beschermen eengezinswoning tot een meergezinswoning [...]**

Een te beschermen eengezinswoning mag niet worden omgevormd tot een meergezinswoning [...].

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Artikel 21 **Verbod op samenvoegen van te beschermen eengezinswoningen**

Het samenvoegen van een te beschermen eengezinswoning met een ander gebouw tot een eengezinswoning kan slechts met het oog op het verhogen van de leefkwaliteit.

Het samenvoegen van een te beschermen eengezinswoning met een ander gebouw, met het oog op het omvormen van het samengevoegde geheel tot meerdere woonentiteiten, is verboden.

Eveneens verboden is het omvormen tot een meergezinswoning van een eengezinswoning die cumulatief voldoet aan volgende voorwaarden:

- de totale vloeroppervlakte bedraagt meer dan 250 m²,
- en deze oppervlakte werd bekomen door het (het al dan niet vergund) samenvoegen van een te beschermen eengezinswoning met een ander gebouw.
- [...]

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Artikel 22 **Verbod op functiewijzigingen bij te beschermen eengezinswoningen**

De hoofdfunctie van een te beschermen eengezinswoning is wonen. Het is verboden deze hoofdfunctie te wijzigen naar een andere hoofdfunctie, met uitzondering van de functie gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen.

Het invoeren van een nevenfunctie in een te beschermen **eengezinswoning met of zonder buitenruimte**, is verboden, tenzij:

- de nevenfunctie uitsluitend op één bouwlaag wordt gevestigd (met uitzondering van de kelderverdieping waar sanitair en/of bergruimte kan voorzien worden ten behoeve van de nevenfunctie),
- en de nevenfunctie maximum 100 m² van de totale vloeroppervlakte beslaat,
- en de rest van de woning volledig benut wordt voor één woonentiteit,
- en, **indien er een buitenruimte aanwezig is**, deze buitenruimte rechtstreeks toegankelijk is vanuit het woongedeelte.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Afdeling 2 - MEERGEZINSWONINGEN

Artikel 23 Voorwaarden waaraan een nieuwe en een bestaande meergezinswoning moeten voldoen

Elke nieuwe meergezinswoning moet minstens één woonentiteit met een minimum totale vloeroppervlakte van 80 m² bevatten.

Elke nieuwe meergezinswoning, die ontstaat:

- na het slopen van een te beschermen eengezinswoning **met buitenruimte** of
- na verbouwing van een eengezinswoning met een totale vloeroppervlakte van meer dan 250 m² met buitenruimte
- na het slopen van een meergezinswoning met buitenruimte moet over een buitenruimte beschikken die rechtstreeks toegankelijk is voor de woonentiteit met een minimum totale vloeroppervlakte van 80 m².

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Indien er op het gelijkvloers van de nieuwe meergezinswoning een andere functie dan wonen aanwezig is, mag - mits de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad - een terras met een oppervlakte van minstens 20 m² gerealiseerd worden op een hogere verdieping, in plaats van de verplicht te realiseren buitenruimte.

Elke bestaande meergezinswoning waarvan het aantal woonentiteiten verhoogt, moet minstens één woonentiteit met een minimum totale vloeroppervlakte van 80 m² bevatten.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Artikel 24 Gemeenschappelijke bergruimte voor fietsen

Iedere meergezinswoning moet beschikken over een afzonderlijke gemeenschappelijke bergruimte voor minstens evenveel fietsen als er woonentiteiten zijn.

De gemeenschappelijke bergruimte voor fietsen moet vanaf de openbare weg goed toegankelijk zijn. Deze bergruimte moet bereikbaar zijn via een gemeenschappelijke circulatieruimte.

De gemeenschappelijke bergruimte voor fietsen moet een minimum oppervlakte van 1 m² per woonentiteit bezitten.

Artikel 25 Stortkoker

Zowel bij nieuwbouw van een meergezinswoning, al dan niet na slopen, als bij verbouwing van of tot een meergezinswoning, is het verboden stortkokers te voorzien.

Artikel 26 Toegankelijkheid van meergezinswoningen voor personen met een verminderde beweeglijkheid, inzonderheid rolstoelgebruikers

De stedenbouwkundige voorschriften van dit artikel zijn van toepassing op nieuwbouw, al dan niet na slopen, en op verbouwing, met dien verstande dat bij verbouwing enkel de verbouwde gedeelten in aanmerking worden genomen.

Zowel bij nieuwbouw, al dan niet na slopen, van een meergezinswoning ongeacht het aantal woonentiteiten, als bij verbouwing of opdeling van een of meer al dan niet samengevoegde gebouwen tot een meergezinswoning met 10 of meer woonentiteiten, moet de toegankelijkheid tot iedere individuele woonentiteit aan volgende voorwaarden voldoen:

- Een hellend vlak is voorzien aan minstens één gemeenschappelijke toegangsdeur die op het gelijkvloers toegang verschaft tot het woongedeelte van het gebouw, met een helling van maximum 5 % over een lengte van maximum 10 m;
- Alle buiten- en binnendeuren tot en met de voordeur van de woonentiteit hebben een doorgangsbreedte van minimum 90 cm;
- **De vrije doorgangsbreedte van de gangen, sassen en overlopen ter hoogte van deuren bedraagt minimum 1,5 m over een lengte van minimaal 1,5m, de slingerkromme van de deuren niet inbegrepen. De vrije doorgangsbreedte van de gangen, sassen en overlopen bedraagt op ieder ander punt minimaal 1,2m.**

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

De vergunningverlenende overheid kan afwijkingen toestaan van de bepaling inzake het hellend vlak naar de toegangsdeur:

- indien het hellend vlak omwille van de ligging van het bestaande gebouw op het openbaar domein moet worden aangelegd, en
- indien de aanleg van het hellend vlak op het openbaar domein niet kan worden toegestaan om redenen van openbaar nut.

Afdeling 3 SAMENSTELLING EN AFMETINGEN VAN WOONENTITEITEN

Artikel 27 Kamer – kamerwoning

Een kamer kan maar toegelaten worden als ze deel uitmaakt van een kamerwoning.
(besluit van de deputatie 29/05/2008)

De minimum totale vloeroppervlakte van een kamer bedraagt 12 m². Per voorziening (een kookruimte, bad/douche of wc) die toegevoegd wordt in de kamer bedraagt de minimum totale vloeroppervlakte 3 m² meer.

Bij gebrek aan een kookruimte in minstens één kamer, moet de kamerwoning beschikken over een gemeenschappelijke keuken met een minimum vloeroppervlakte van 8 m².

Bij gebrek aan een wc in minstens één kamer, moet de kamerwoning per begonnen groep van vier kamers zonder wc, beschikken over één wc.

Bij gebrek aan een douche/bad in minstens één kamer, moet de kamerwoning per begonnen groep van vier kamers zonder een douche/bad, beschikken over één badkamer of doucheruimte.

De vrije hoogte tussen de vloer en het plafond van een kamer mag bij nieuwbouw niet lager zijn dan 2,5 m en bij verbouwing van bestaande gebouwen niet lager zijn dan 2,20 m, behoudens voor dat deel van de kamer dat de opgelegde minimum totale vloeroppervlakte overtreft.

De vrije hoogte tussen de vloer en het plafond van de keuken mag bij nieuwbouw niet lager zijn dan 2,5 m en bij verbouwing van bestaande gebouwen niet lager zijn dan 2,20 m, behoudens voor dat deel van de keuken dat de opgelegde minimum vloeroppervlakte overtreft.

Artikel 28 Studio

De minimum totale vloeroppervlakte van een studio bedraagt 30 m².

De vrije hoogte tussen de vloer en het plafond van de studio mag bij nieuwbouw niet lager zijn dan 2,5 m en bij verbouwing van bestaande gebouwen niet lager zijn dan 2,20 m, behoudens voor dat deel van de studio dat de opgelegde minimum totale vloeroppervlakte overtreft.

Artikel 29 Appartement en eengezinswoning

De minimum vloeroppervlakte van de woonkamer in een appartement/eengezinswoning bedraagt 14 m² indien een afzonderlijke keuken aanwezig is, en 18m² indien dat niet zo is. Indien een afzonderlijke keuken aanwezig is, moet deze een minimum vloeroppervlakte hebben van 6 m².

Een appartement/eengezinswoning moet minstens één slaapkamer bezitten met een minimum vloeroppervlakte van 10 m². De minimum vloeroppervlakte van eventuele overige slaapkamers bedraagt 6,5 m².

De vrije hoogte tussen de vloer en het plafond van de woonkamer, de keuken en de slaapkamer mag bij nieuwbouw niet lager zijn dan 2,5 m en bij verbouwing van bestaande woningen niet lager zijn dan 2,20 m, behoudens voor dat deel van het lokaal dat de opgelegde minimum vloeroppervlakte overtreft.

De vrije hoogte tussen de vloer en het plafond van de woonentiteit met een minimale totale vloeroppervlakte van 80m², zoals omschreven in artikel 23, mag bij nieuwbouw niet lager zijn dan 2,5 m en bij verbouwing of verder opdelen van de meergezinswoningen niet lager zijn dan 2,20 m, behoudens voor dat deel van de woonentiteit dat de opgelegde minimum vloeroppervlakte van 80m² overtreft.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

Afdeling 4 NATUURLIJKE VERLICHTING - BEREIKBAARHEID

Artikel 30 Natuurlijke verlichting

Een kamer en een studio moeten daglicht ontvangen.

In een appartement en een eengezinswoning moeten de woonkamer, de keuken en de slaapkamer daglicht ontvangen.

Deze daglichten moeten cumulatief aan volgende voorwaarden voldoen:

- uitmonden in de open lucht
- voor een studio en een kamer moet de totale oppervlakte van het daglicht minimum 1/10 van de totale vloeroppervlakte van het lokaal bedragen;
- voor een keuken en een woonkamer in een appartement of een eengezinswoning moet de totale oppervlakte van het daglicht minimum 1/10 van de totale vloeroppervlakte van de keuken of de woonkamer bedragen, met een minimum van 1 m²;
- voor een slaapkamer in een appartement of een eengezinswoning moet de totale oppervlakte van het daglicht minimum 1/15 van de totale vloeroppervlakte van de slaapkamer bedragen, met een minimum van 1 m².

Worden niet meegerekend voor de berekening van de oppervlakte: de daglichten in een scheidingsmuur, de vensters of openingen die uitgeven hetzij op een area, hetzij op een overdekte ruimte, zelfs wanneer het dak ervan het daglicht laat binnendringen.

Het plafond van een kelder die gebruikt wordt als woonkamer, keuken of slaapkamer van een eengezinswoning of van een appartement, of die gebruikt wordt als kamer of als studio, moet steeds minimum 1 m boven het maaiveld gelegen zijn.

Artikel 31 Bereikbaarheid van woonentiteiten

Elke woonentiteit moet rechtstreeks toegankelijk zijn vanaf de openbare weg.

Met 'rechtstreeks toegankelijk' wordt bedoeld dat de woonentiteit vanaf de openbare weg kan betreden worden via een circulatieruimte (binnen of buiten het gebouw) die geen deel uitmaakt van een andere woonentiteit. De toegang mag niet uitsluitend gebeuren via een afgesloten autobergplaats.

Hoofdstuk 3 PARKEERPLAATSEN

Artikel 32 Parkeerplaatsen voor personen met een handicap

Van zodra een parkeerruimte wordt aangelegd met 10 of meer parkeerplaatsen, moet minstens 5% van de plaatsen, met een absoluut minimum van 1 plaats, worden ingericht met minimumafmetingen van 3,5 m breed en 5 m lang.

Artikel 33 Openbare parkeerplaatsen gelegen binnen de R 40 / N 430

Het is verboden openbare parkeerplaatsen aan te leggen in het gebied dat begrensd wordt door de R 40 / N 430 (R 40 / N 430 niet inbegrepen), tenzij

- een gelijk aantal parkeerplaatsen op het openbaar domein in dit gebied verdwijnt, en
- de aanleg gebeurt door of in opdracht van het stadsbestuur.

De R 40 / N 430 loopt via de volgende straten: Nieuwevaart/Gasmeterlaan – Desmetbrug - Palinghuizen – Jozef Guislainbrug – Rooigemlaan – Broederlijke-Weversplein - Einde Were – Antonius Triestlaan – Martelaarslaan – Godshuizenlaan – IJzerlaan – Charles de Kerckhovelaan – Citadellaan – Sint-Lievenslaan – Sint-Lievenstunnel – Keizersvest – Keizerviaduct – Vlaamsekaai – Heernislaan – Kasteellaan – Oktrooiplein – Dok-Zuid – Stapelplein – Dok-Noord – Muidelaan – Neuseplein.

Artikel 34 Parkeerplaatsen binnen de P-route

Het is verboden bijkomende parkeerplaatsen aan te leggen in het gebied binnen de P-route (P-route niet inbegrepen), tenzij de parkeerplaats gelegen is op een bebouwd perceel met een woonfunctie of toeristische verblijfsaccommodatie.

Het gebied binnen de P-route is het gebied gelegen binnen de volgende straten (deze straten niet inbegrepen): Grauwpoort - Lange Steenstraat – Geldmunt – Rekelingestraat – Burgstraat – Peperstraat – Hoogstraat – Oude Houtlei – Gebroeders Vandeveldestraat – Koophandelsplein – Schouwburgstraat – Kouter – Vogelmarkt – Brabantdam – Kuiperskaai – Franklin Rooseveltlaan – Jules De Bruyckerdreef – Zuidparklaan – Graaf van Vlaanderenplein – Zuidstationstraat – Sint-Annaplein – Keizer Karelstraat - Sint-Jacobsnieuwstraat – Vlasmarkt – Beverhoutplein – Ottogracht – Sluizeken.

Artikel 35 Opritten van private parkeerplaatsen uitgevend op het voetgangersgebied

Het is verboden opritten van op privaat terrein gelegen parkeerplaatsen aan te leggen die uitgeven op straten en pleinen behorend tot het voetgangersgebied, tenzij de oprit toegang geeft tot een woonfunctie of een toeristische verblijfsaccommodatie.

Het voetgangersgebied is het gedeelte van het grondgebied van Gent dat als voetgangersgebied is afgebakend met de verkeersborden F 103 en F 105.

DEEL 4 AANVRAAGDOSSIER STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

Artikel 36 Aanvraagdossier

Onverminderd de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering [...] **betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning**, moet het aanvraagdossier aangevuld worden met de volgende bijkomende documenten of gegevens:
(besluit van de deputatie 29/05/2008)

- een mobiliteitseffectrapport (MOBER)
 - bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of uitbreiden van kantoorgebouwen met een totale vloeroppervlakte na de werken van 10.000 m² of meer,
 - bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of uitbreiden van handelszaken met een totale vloeroppervlakte na de werken van 3.000 m² of meer,
 - bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of uitbreiden van gebouwen, waarbij zowel kantoorruimte als handelszaken worden voorzien, met een totale vloeroppervlakte na de werken van 5.000 m² of meer.

De vereisten waaraan een MOBER moet voldoen zijn vastgelegd in de bijlage gevoegd bij deze verordening.
- een begeleidende nota “geluids- en geurhinder” (artikel 4) bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning die een horecazaak tot voorwerp heeft. In de begeleidende nota moet aangegeven worden welke maatregelen de bouwheer voorziet om geluidshinder en reukhinder voor de omwonenden te voorkomen of te beperken.
- [...] (besluit van de deputatie 29/05/2008)
- een aanvraag tot vrijstelling van de verplichting een hemelwaterput te plaatsen (artikel 12 §2) indien de bouwheer wenst aan te tonen dat de plaatsing van een hemelwaterput technisch onmogelijk is.
- **een aanstijpt hemelwater (artikel 12 §4) bij een aanvraag tot nieuwbouw, al dan niet na slopen, of tot grondige verbouwing van een gebouw, met uitzondering van eengezinswoningen.**
(besluit van de deputatie 29/05/2008)
- bij een aanvraag tot slopen van een gebouw: een plan van de bestaande toestand van het te slopen gebouw en van de niet bebouwde oppervlakte, met vermelding van al de afmetingen die noodzakelijk zijn om te bepalen of het gebouw een te beschermen eengezinswoning is, zoals omschreven in artikel 1 van deze verordening.

Artikel 37 **Minimumvereisten van de plannen**

De plannen bij het aanvraagdossier moeten aan de volgende minimumvereisten voldoen:

- Bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning waarbij het aantal woonentiteiten wijzigt, moeten zowel op het plan dat de bestaande toestand weergeeft als op het plan dat de gewijzigde toestand weergeeft, de woonentiteiten en de gemeenschappelijke delen aangeduid worden.
- Bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning waarbij een of meerdere bomen worden geveld:
 - moeten de te behouden en de te vellen bomen op het plan worden aangeduid, met vermelding van de boomsoort,
 - moet de stamomtrek van de bomen die worden geveld, gemeten ter hoogte van het maaiveld en op 1 meter hoogte boven het maaiveld, worden vermeld,
 - moet bij de aanvraag een begeleidende nota worden gevoegd met een uiteenzetting van de reden voor het vellen van de bomen.
- Bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning waarbij een gedeelte van het gebouw wordt gewijzigd naar de functie horeca moeten de overige functies in het pand en op het perceel, en de wijze waarop deze functies rechtstreeks vanaf de openbare weg bereikbaar zijn, op het plan worden vermeld en aangeduid.
- Bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor het verbouwen van een eengezinswoning tot een meergezinswoning moet de totale vloeroppervlakte van het gebouw en van de buitenruimte zoals omschreven in artikel 1 worden vermeld op het plan van de bestaande toestand. Tevens moeten de bestaande keuken, woonkamer, wc, badkamer en slaapkamer(s) op het plan worden aangeduid.
- Bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning waarbij een afvoerstelsel van afvalwater of hemelwater moet worden voorzien, moet het rioleringsplan een gedetailleerde weergave bevatten van het gescheiden afvoerstelsel van afvalwater en hemelwater, met aanduiding van het tracé van de afvoerbuizen, de diameter, de hellingsgraad, het gebruikte materiaal, en het aansluitings- of lozingspunt van beide stelsels aan de grens met het openbaar domein, alsook van de ligging en de afmetingen van de hemelwaterput, en van de ligging van de individuele voorbehandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA). Indien wordt aangesloten op het openbare rioolstelsel moeten de ligging en het hoogtepeil van de afvoerbuizen ter hoogte van de grens met het openbaar domein worden weergegeven.

DEEL 5 OPHEFFING – INWERKINGTREDING

Artikel 38 Opheffing - inwerkingtreding

Op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze stedenbouwkundige verordening, worden volgende reglementen opgeheven:

- het algemeen bouwreglement, aangenomen door de gemeenteraad in zitting van 21 september 1987, 19 mei 1992, 21 september 1998, 18 januari 1999 en 24 juni 2002, goedgekeurd bij Ministerieel besluit van 3 juni 1988, 25 september 1992, 19 januari 1999, 13 oktober 1999 en bij beslissing van de bestendige deputatie van 28 augustus 2002, en bekendgemaakt op 26 september 1988, 27 oktober 1992, 23 april 1999, 6 december 1999 en 12 november 2002;
- het reglement op het vellen van bomen, aangenomen door de gemeenteraad in zitting van 15 oktober 1979, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 16 januari 1980, en bekendgemaakt op 21 maart 1980.

Artikel 39 Inwerkingtreding artikels 1, 23, 29 en 36

De definitie van de te beschermen ééngezinswoning uit artikel 1, de artikels 23 en 29 en de aanstiplijst hemelwater, conform artikel 36, zijn van toepassing op de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning die aangetekend worden opgestuurd of die ontvangen worden vanaf de eerste dag van de maand volgend op de publicatie van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de goedkeuring van deze stedenbouwkundige verordening.

(besluit van de deputatie 29/05/2008)

BIJLAGE 1: INHOUDELIJKE VEREISTEN VOOR EEN MOBILITEITSEFFECTENRAPPORT

Een MOBER moet de volgende onderdelen bevatten:

1. Beschrijving van het huidig bereikbaarheidsprofiel

Beschrijving van hoe de site, waar het bouwproject wordt ingeplant, momenteel bereikbaar is en dit zowel voor auto, openbaar vervoer, fiets en voetganger. Daarbij worden de knelpunten inzake bereikbaarheid en de verkeersintensiteit op de toeleidende wegen en kruispunten in kaart gebracht.

2. Verkeersgeneratie

Een beschrijving van de verkeersgeneratie van de site geeft aan hoeveel verkeer deze site door het bouwproject bijkomend zal aantrekken. Dit geldt zowel voor personenverkeer als voor goederenverkeer (indien toepasselijk). Deze gegevens moeten voor het personenverkeer worden gespecificeerd naar werknemers en bezoekers en naar spits- en dalperiode.

De maatgevende momenten (ontwerpdag, ontwerpuur) moeten worden beschreven. Bij de bepaling van de ontwerpdag en het ontwerpuur zijn een aantal elementen van wezenlijk belang:

- * in eerste instantie vormen de mobiliteitseffecten van het project altijd een surplus, ze komen bovenop de bestaande verkeersintensiteiten op de huidige verkeersinfrastructuur. M.a.w., bij het bepalen van de gevolgen van een dergelijk project moet telkens worden nagegaan in hoeverre de piek- en dalperiodes ervan (al dan niet) corresponderen met het gewone dagelijkse verkeer, dat evenzeer piek- en dalperiodes kent;
- * wat de invloed van het project zelf betreft kan voor het ontwerpuur in de piek niet éénduidig één enkel tijdstip kan worden aangeduid, omdat er een uitgesproken verschil is in de pieken van het toekomstig verkeer en die voor het wegrijdende verkeer. M.a.w., er moet zowel voor het toekomstig als voor het vertrekkend verkeer een aparte spitsperiode worden onderzocht, per rijrichting;
- * indien nodig moet er een onderscheid gemaakt worden tussen reguliere en uitzonderlijke pieken n.a.v. speciale evenementen;
- * het bouwproject zelf kan, zoals eerder beschreven, een aantal onderdelen omvatten die naar verkeersgeneratie en -attractie verschillend van aard zijn. Bovendien kan het voorkomen dat de verschillende bestanddelen zelf ook verschillende piekmomenten kennen t.o.v. elkaar.

Op basis van de aanduidingen van ontwerpdag en -uur wordt de verkeersgeneratie bepaald.

3. Vervoerswijzekeuze

In de berekening van de vervoerswijzekeuze wordt het aantal verplaatsingen verdeeld over de verschillende vervoerswijzen en dit volgens beredeneerde aannames. Ook hier moet - indien van toepassing - een onderscheid gemaakt worden naar de verschillende onderdelen van het project toe.

4. Routekeuze en toebedeling

Op basis van weerstandsfuncties (uit te werken door bijv. een gravitatiemodel), worden de gegenereerde ritten aan het routenetwerk toebedeeld, voor de verschillende ontwerpuren en wanneer toepasselijk ook de verschillende modi.

5 Te verwachten effecten op het vlak van verkeer

De verwachte mobiliteit als gevolg van het project geeft aanleiding tot een bepaalde wegvak- en lijnbelasting en een bepaalde parkeerbehoefte. Deze belastingen en de parkeerbehoefte (zie ook punt 6) moeten getoetst worden aan de toekomstige capaciteiten en ruimtelijke mogelijkheden. Er moet expliciet nagegaan worden waar er problemen dreigen te ontstaan qua capaciteit in het netwerk.

Ook de impact op de verkeersleefbaarheid in de (woon-)omgeving van het project moet worden nagegaan.

Op basis van dit onderzoek, wordt het ontsluitingsconcept voor de site vastgelegd. Wanneer bv. kruispunten dreigen vast te lopen, zal men hier expliciet onderzoeken en gedetailleerd weergeven welke maatregelen dienen te worden genomen om de berekende impact te milderen dan wel weg te werken (bijv. voorstel van andere kruispuntindeling, voorstel van andere lichtenregeling).

Er moet worden aangegeven wanneer blijkt dat de impact zodanig is, dat op geen enkele manier de verkeersimpact aanvaardbaar kan worden gehouden.

6 Parkeren

Een raming van de parkeerbehoefte voor het bouwproject moet worden opgemaakt, opgesplitst naar de verschillende functies en rekening houdend met het feit dat pieken veroorzaakt door verschillende activiteiten mogelijk kunnen samenvallen. Ook de behoefte aan fietsstallingen worden hier berekend.

7 Duurzaamheidstoets

In deze toets zal worden nagegaan welke maatregelen de projectontwikkelaar zal nemen opdat het gebruik van de duurzame vervoerswijzen zou toenemen. Enkele mogelijkheden zijn (naargelang het project): verbeteren van de fietsverbindingen, in pandige fietsaccommodatie (in principe zijn in pandige fietsstallingen steeds een must), fietsvergoeding, inleggen van een shuttle naar OV-knooppunten of station, volledige terugbetaling van het OV-abonnement aan de werknemers vragen van parkeergeld, inschakelen van een externe vervoersmanager, opzetten van een carpoolcampagne, enz.

8 Sensitiviteitstoets

In deze laatste fase wordt aangegeven welke de gevolgen kunnen zijn van de variaties in aannames (bv. andere verdeling spits-dal, andere verdeling van herkomst van het verkeer). Bedoeling is om na te gaan of variaties in aanname, alsnog zorgen voor een ander beeld qua netwerkbelastingen en zo de oorspronkelijke resultaten van de MOBER kunnen vertekenen.

Aanstiplijst hemelwater stad Gent

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier kunt u nagaan of uw aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voldoet aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening van 1 oktober 2004 inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater. Tegelijk kunt u nagaan of uw aanvraag voldoet aan de hiermee verband houdende, soms strengere, bepalingen uit de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening van de stad Gent, goedgekeurd bij besluit van 29 mei 2008 van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen, verder genoemd het 'Algemeen Bouwreglement'.

Wie moet dit formulier invullen?

Het is raadzaam om dit formulier bij elke aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te voegen waarbij daken of verhardingen zijn gepland. Voor aanvragen voor nieuwbouw, al dan niet na slopen, of tot grondige verbouwing van een gebouw met uitzondering van eengezinswoningen, is het een verplicht onderdeel van de dossiersamenstelling.

De met een * gemerkte rubrieken in onderstaande vragenlijst hebben uitsluitend betrekking op de gewestelijke verordening hemelwater en zijn overgenomen uit de aanstiplijst van het Vlaams Gewest, versie 30 mei 2008.

Gegevens van het goed

- 1 Vul hieronder de gegevens in van de plaats waar u de werkzaamheden of handelingen zult uitvoeren. De kadastrale gegevens vindt u in de aankoopakte van het goed of op het aanslagbiljet van de onroerende voorheffing.

straat en nummer
 postnummer en gemeente
 kadastrale gegevens afdeling sectie nummer

Verharde oppervlakte zonder dakoppervlakte *

- 2 Bestaat de verharde oppervlakte uit doorlatende materialen zoals steenslag, grastegels enzovoort?
 ja nee
- 3 Behoort de verharde oppervlakte tot het openbaar wegdomein of is het daarvoor bestemd?
 ja nee
- 4 Kan het hemelwater op natuurlijke wijze naast of onder de verharde oppervlakte op eigen terrein in de bodem infiltreren?
 Als het hemelwater op natuurlijke wijze in de bodem kan infiltreren, wordt het niet opgevangen in goten. De verharding kan een beperkte oppervlakte hebben of in die mate waterdoorlatend zijn, dat het water voldoende in de bodem onder de verharding infiltreert. Het kan bijvoorbeeld gaan over een smalle weg of over een verharding in waterdoorlatende betonstraatstenen, in combinatie met een waterdoorlatende fundering.
 ja nee
- 5 Wordt het hemelwater door contact met de verharde oppervlakte zo vervuild dat het als afvalwater moet worden beschouwd?
 Het hemelwater wordt bijvoorbeeld als afvalwater beschouwd als het op de parkeerplaats van een benzinstation valt.
 ja nee
- 6 Als u één van de vragen 2 tot en met 5 met 'ja' hebt beantwoord, dan valt dat deel van de verharding niet onder de toepassing van de verordening. Duid op de plannen de delen van de verharding aan die niet onder de toepassing van de verordening vallen en geef de reden daarvan op.
- 7 Vul hieronder de nieuwe of heraangelegde verharde oppervlakte in klinkers in.
 Klinkers zijn klassieke betonstraatstenen: het overtollige hemelwater wordt verzameld en afgevoerd.
 m². Dit is oppervlakte A.
- 8 Deel oppervlakte A, vermeld in vraag 7, door twee.
 m². Dit is oppervlakte B.

- 9 Vul hieronder de nieuwe of heraangelegde verharde oppervlakte in niet-waterdoorlatende materialen in.

.....
m². Dit is oppervlakte C.

- 10 Vul hieronder de som in van oppervlakte B, vermeld in vraag 8, en oppervlakte C, vermeld vraag 9.

.....
m². Dit is oppervlakte D.

- 11 Vul hieronder de op te vangen verharde oppervlakte D in, vermeld in vraag 10.

Als oppervlakte D, vermeld in vraag 10, kleiner is dan 200 m², dan vult u hier het cijfer 0 in.

.....
m². Dit is oppervlakte E.

Dakoppervlakte *

- 12 Zijn alle percelen waarop het bouwproject wordt uitgevoerd, samen kleiner dan 3 are?

Ja. Ga naar vraag 16 en vul daar het cijfer 0 in.

nee. Ga naar vraag 13.

- 13 Is het dak een groendak of rieten dak?

Ja, volledig. Ga naar vraag 16 en vul er het cijfer 0 in.

ja, gedeeltelijk. Als een gedeelte van het dak een groendak of een rieten dak is, dan valt dat deel van het dak niet onder de toepassing van de verordening. Duid dit op de plannen aan. Ga naar vraag 14.

nee. Ga naar vraag 14.

- 14 Vul hieronder de horizontale oppervlakte van het dak bij nieuwbouw of herbouw in.

.....
m². Dit is oppervlakte F.

- 15 Vul hieronder de horizontale oppervlakte van de dakuitbreiding van bestaande gebouwen in.

.....
m². Dit is oppervlakte G.

- 16 Vul hieronder de som in van oppervlakte F, vermeld in vraag 14, en G, vermeld in vraag 15.

Als oppervlakte F, vermeld in vraag 14, kleiner is dan 75 m², dan vermeldt u alleen oppervlakte G, vermeld in vraag 15. Als oppervlakte G, vermeld in vraag 15, kleiner is dan 50 m², dan vermeldt u alleen oppervlakte F, vermeld in vraag 14. Als beide oppervlakten respectievelijk kleiner zijn dan 75 en 50 m², dan vult u het cijfer 0 in. In dit geval is een hemelwaterput mogelijk, maar niet verplicht.

.....
m². Dit is oppervlakte H.

Totale oppervlakte van verhardingen en daken *

- 17 Vul hieronder de som in van oppervlakte E, vermeld in vraag 11, en H, vermeld in vraag 16.

.....
m². Dit is oppervlakte I.

Hemelwaterput

I. Hemelwaterput volgens de gewestelijke verordening *

- 18 Heeft de aanvraag alleen betrekking op landbouwbedrijfsgebouwen, zonder woning?

ja. Een hemelwaterput is mogelijk, maar niet verplicht.

nee

- 19 Als de aanvraag alleen betrekking heeft op landbouwbedrijfsgebouwen zonder woning, of als u in vraag 16 voor de oppervlakte H, 0 m² hebt ingevuld, dan is een hemelwaterput mogelijk, maar niet verplicht. In alle andere gevallen is een hemelwaterput verplicht.

De grootte van de put is afhankelijk van de totale oppervlakte van het dak (zie oppervlakte H, vermeld in vraag 16). De hemelwaterput moet ten minste de volgende inhoud hebben:

- ten minste 3000 liter voor een dakoppervlakte tot 100 m²

- ten minste 5000 liter voor een dakoppervlakte tot 150 m²
- ten minste 7500 liter voor een dakoppervlakte tot 200 m².

Alleen voor de eerste 200 m² dakoppervlakte is de aanleg van een hemelwaterput noodzakelijk. U mag uiteraard een grotere put aanleggen.

20 Vul hieronder de inhoud in van de geplande hemelwaterput en de oppervlakte waarmee dat overeenstemt.

Voor een inhoud boven de 7500 liter telt u voor elke volle 2500 liter, 50 m² bij de oppervlakte. Dus 10000 liter = 250 m², 12500 liter = 300 m² enzovoort.

liter = m².

II. Hemelwaterput conform het Gentse Algemeen Bouwreglement

↳ Een hemelwaterput mét hergebruik is een verplichting zowel bij nieuwbouw, al dan niet na slopen, als bij verbouwingen aan het gelijkvloers en/of de kelder waarbij het afvoerstelsel van afval- en hemelwater kan worden aangepast. Indien u deze niet wenst te plaatsen kan dit enkel omwille van redenen vermeld in artikel 12 van het Algemeen Bouwreglement:

- *Ofwel omdat er geen sanitair aanwezig is en er geen andere toepassingsmogelijkheden van hemelwater zijn (motiveer)*

.....

.....

.....

- *Ofwel omdat het technisch niet mogelijk is een hemelwaterput te plaatsen (motiveer)*

.....

.....

.....

In alle andere gevallen is een hemelwaterput verplicht. Of u aan deze bepalingen voldoet, kunt u nagaan door onderstaande vragen in te vullen.

21 Vul hieronder de horizontale oppervlakte van het dak bij nieuwbouw of herbouw in (inclusief groendak).

..... m². Dit is oppervlakte J.

22 Vul hieronder de horizontale oppervlakte van het totale dak (incl. eventuele uitbreiding) ingeval van verbouwing in.

..... m². Dit is oppervlakte K.

23 Vul hieronder de dakoppervlakte waarvoor een hemelwaterput moet geplaatst worden in. In geval van verbouwing moet minstens de helft van de dakoppervlakte van het volledige gebouw op de hemelwaterput worden aangesloten.

nieuwbouw: m² (oppervlakte J)

verbouwing: m² (oppervlakte K/2)

De minimum tankinhoud bedraagt:

Dakoppervlakte (J of K/2)	Minimuminhoud tank
0 tot en met 60 m ²	3000 l
61 tot en met 80 m ²	4000 l
81 tot en met 100 m ²	5000 l
101 tot en met 120 m ²	6000 l
121 tot en met 140 m ²	7000 l
141 tot en met 160 m ²	8000 l
161 tot en met 180 m ²	9000 l
181 tot en met 200 m ²	10000 l
> 200m ²	1000 l per 20m ²

Rekening houdend met de functies in en rond het gebouw mag de minimumtankinhoud, berekend op basis van bovenstaande tabel, herleid worden tot de maximale inhoud die nuttig kan worden aangewend. Motiveer dit indien u hiervan gebruik wilt maken:

24 Vul hieronder de inhoud in van de hemelwaterput die u zult plaatsen om te voldoen aan het Algemeen Bouwreglement.

liter

III. Dimensie hemelwaterput

25 Maak de vergelijking tussen de gewestelijke verordening (vraag 19 & 20) en het Algemeen Bouwreglement (vraag 23 & 24) op vlak van het verplichte volume hemelwaterput en vul hier het grootste van beide volumes in. Dit is het volume dat u moet voorzien.

liter

IV. Bereken het compenserend oppervlak aan de hand van het volume opgegeven in vraag 25 *

- 26 - 3000 liter komt overeen met 100 m²
- 5000 liter komt overeen met 150 m²
- 7500 liter komt overeen met 200 m².

Voor een inhoud boven de 7500 liter telt u voor elke volle 2500 liter, 50 m² bij de oppervlakte.

m². Dit is oppervlakte L. Als oppervlakte L groter is dan of gelijk is aan oppervlakte I vermeld in vraag 17, ga dan naar vraag 36.

Infiltratievoorziening *

27 Ligt het goed in een beschermingszone 1 of 2 van een drinkwaterwingebied?

- ja. Infiltratie is verboden. Ga naar vraag 34.
 nee. Ga naar vraag 28.

28 Toont u aan dat de doorlatendheidsfactor k_f van de bodem op de plaats van de geplande infiltratievoorziening kleiner is dan 1.10 -5 meter per seconde?

- ja. In de plaats van infiltratie mag u ook gebruikmaken van vertraagde afvoer (zie vraag 34 en 35).
 nee

29 Toont u aan dat infiltratie onmogelijk is wegens voortdurende hoge grondwaterstanden?

- ja. In de plaats van infiltratie mag u ook gebruikmaken van vertraagde afvoer (zie vraag 34 en 35).
 nee

30 Vul hieronder het buffervolume van de infiltratievoorziening in en de oppervlakte waarmee dat overeenstemt.

Het buffervolume van de infiltratievoorziening bedraagt ten minste 300 liter per begonnen 20 m² referentieoppervlakte van de verharding.

liter = m². Dit is oppervlakte M.

31 Vul hieronder de oppervlakte van de infiltratievoorziening in en de oppervlakte waarmee dat overeenstemt.

De oppervlakte van de infiltratievoorziening bedraagt ten minste 2 m² per begonnen 100 m² referentieoppervlakte van de verharding.

m² = m². Dit is oppervlakte N.

32 Welke van de oppervlakten, vermeld in vraag 30 en 31, is de kleinste: oppervlakte M of oppervlakte N?
 Vul hieronder de kleinste oppervlakte in.
 m². Dit is oppervlakte O.

33 Van de afmetingen in dit onderdeel kunt u alleen afwijken als u aantoont dat de oplossing die u zelf voorstelt, een afdoende buffer- en infiltratiecapaciteit heeft.

Vertraagde afvoer *

34 Is oppervlakte I, vermeld in vraag 17, groter dan 1000 m²?
 Vertraagde afvoer is steeds mogelijk voor die delen van de oppervlakte (van dak of verharding), groter dan 1000 m². Dit betekent dat voor minimaal de eerste 1000 m² verharding hemelwater hergebruikt en/of geïnfiltreerd moet worden.
 ja nee

35 Vul hieronder het buffervolume van de vertraagde afvoer in en de oppervlakte waarmee dat overeenstemt.
 Het buffervolume van de vertraagde afvoer bedraagt ten minste 400 liter per begonnen 20 m² referentieoppervlakte van de verharding.
 liter = m². Dit is oppervlakte P.

Controle gewestelijke verordening *

36 Bereken hieronder de som van de oppervlakten L, O en P, vermeld in vraag 26, 32 en 35.
 m² + m² + m² = m². Dit is oppervlakte Q.

37 Is de oppervlakte Q, vermeld in vraag 36, groter dan of gelijk aan oppervlakte I, vermeld in vraag 17?
 ja nee. U voldoet niet aan de verordening.

Hergebruik

38 Het is verplicht een installatie voor het gebruik van hemelwater te plaatsen. Voor welke toepassingen zult u gebruikmaken van het water in de hemelwaterput of -putten?
 Bijvoorbeeld voor de aansluiting van twee wc's en een wasmachine.

Ondertekening

39 Vul de onderstaande verklaring in.
 Ik bevestig dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.
 Ik verklaar dat ik bij het plaatsen van een hemelwaterput al het nodige zal doen om verontreiniging te vermijden van het water dat in de hemelwaterput wordt opgevangen. Als de aftappunten (kranen) niet gravitair (zonder pomp) gevoed kunnen worden, zal ik bovendien op de hemelwaterput een werkende pompinstallatie aansluiten, die het gebruik van het opgevangen hemelwater mogelijk maakt.
 Ik bevestig dat de geplande hemelwaterput, de infiltratie- of buffervoorziening of lozingsbegrenzer geplaatst en gebruikt zal worden uiterlijk zes maanden nadat ik het gebouw of de verharding in gebruik heb genomen.
 Bij afvoer van overtollig hemelwater zal ik dat hemelwater gescheiden van het afvalwater afvoeren tot aan het lozingspunt (gracht, kunstmatige afvoerweg voor hemelwater of openbare gemengde riolering). Ik ben ervan op de hoogte dat het lozen van hemelwater op de openbare gemengde riolering alleen kan als er geen kunstmatige afvoerweg voor hemelwater of geen oppervlaktewater aanwezig is waarop voor een redelijke kostprijs kan worden aangesloten.

datum dag maand jaar

handtekening van de
 aanvrager of aanvragers

voornaam en achternaam

Privacywaarborg

- 40 *De gegevens die u meedeelt, kunnen worden opgeslagen in een of meer bestanden. Die bestanden kunnen zich bij de gemeente bevinden waar u de aanvraag indient of waar de grond ligt waarop de aanvraag betrekking heeft, en ook bij de Vlaamse administratie, bevoegd voor de ruimtelijke ordening. Ze worden gebruikt voor de behandeling van uw dossier en kunnen ook gebruikt worden voor het opmaken van statistieken en voor wetenschappelijke doeleinden. U hebt het recht om kennis te nemen van uw gegevens in die bestanden en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.*

Aanvullende informatie

- 41 *Als in een hemelwaterput, een infiltratievoorziening of een buffervolume voor vertraagde lozing wordt voorzien, worden op de plannen naast de exacte inplanting, de inhoud van die voorzieningen in liters, de totale horizontale dakoppervlakte en de totale overige verharde grondoppervlakte in vierkante meter, alsook de aftappunten van het hemelwater vermeld.*
- 42 *Dit formulier vat de voornaamste eisen van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening in combinatie met de hiermee verwante artikels uit de gemeentelijke verordening, beknopt samen. Het bevat echter niet alle mogelijkheden. De verordeningen zelf en aanvullende informatie kunt u verkrijgen bij uw gemeente of downloaden van www.ruimtelijkeordening.be voor wat betreft de gewestelijke verordening en van www.gent.be in de rubriek: Leven > Stedenbouw > Bouwen en verbouwen > Bestemmingen en Voorschriften > Verordeningen voor wat betreft het Algemeen Bouwreglement. Als u gebruik wilt maken van bijzondere bepalingen in de verordeningen (zoals de mogelijkheid, vermeld in vraag 33) dan kunt u dit in een aanvullende nota toelichten.*

Contact info

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Gent-Centrum

Administratief Centrum, vierde verdieping, lokaal 403
Woodrow Wilsonplein 1
9000 Gent
Tel.: 09 266 79 50
Fax: 09 266 79 69
E-mail: loketsod.gent@gent.be

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Drongen

Drongenplein 20
9031 Drongen (Gent)
Tel.: 09 216 77 35
Fax: 09 227 05 18
E-mail: loketsod.drongen@gent.be

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Gentbrugge/Ledeberg

Braemkasteelstraat 45
9050 Gentbrugge (Gent)
Tel.: 09 268 24 50
Fax: 09 268 24 69
E-mail: loketsod.gentbrugge-ledeberg@gent.be

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Mariakerke/Wondelgem

Paul van Tieghemlaan 2
9030 Mariakerke (Gent)
Tel.: 09 226 19 87
Fax: 09 236 35 38
E-mail: loketsod.mariakerke-wondelgem@gent.be

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Oostakker

Oostakkerdorp 3
9041 Oostakker (Gent)
Tel.: 09 255 98 97 algemeen
Tel.: 09 255 98 96 stedenbouwkundige vergunningen
Fax: 09 255 98 95
E-mail: loketsod.oostakker@gent.be

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Sint-Amandsberg

Antwerpsesteenweg 376
9040 Sint-Amandsberg (Gent)
Tel.: 09 266 86 40
Fax: 09 266 86 59
E-mail: loketsod.sint-amandsberg@gent.be

Loket Stedenbouw en Openbaar Domein Zwijnaarde/Sint-Denijs-Westrem

Dorpsstraat 1
9052 Zwijnaarde (Gent)
Tel.: 09 244 68 70
Fax: 09 220 05 83
E-mail: loketsod.zwijnaarde-sint-denijs-westrem@gent.be

Openingsuren Loketten:

maandag van 8:00 tot 13:00 uur
dinsdag van 8:00 tot 13:00 uur
woensdag van 8:00 tot 13:00 uur en van 14:00 tot 18:00 uur
donderdag van 8:00 tot 13:00 uur
vrijdag van 8:00 tot 13:00 uur

Telefonisch van maandag tot en met vrijdag van 8 tot 13 uur en 14 tot 16 uur